

5177-B
M.A. (FINAL) EXAMINATION, 2019
SOCIOLOGY
Paper – III-B
URBAN SOCIOLOGY

Time: Three Hours
Maximum Marks: 100

PART – A (खण्ड – अ) [Marks: 20]

Answer all questions (50 words each).

All questions carry equal marks.

सभी प्रश्न अनिवार्य हैं। प्रत्येक प्रश्न का उत्तर 50 शब्दों से अधिक न हो।

सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

PART – B (खण्ड – ब) [Marks: 50]

Answer five questions (250 words each).

Selecting one from each unit. All questions carry equal marks.

प्रत्येक इकाई से एक-एक प्रश्न चुनते हुए, कुल पाँच प्रश्न कीजिए।

प्रत्येक प्रश्न का उत्तर 250 शब्दों से अधिक न हो।

सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

PART – C (खण्ड – स) [Marks: 30]

Answer any two questions (300 words each).

All questions carry equal marks.

कोई दो प्रश्न कीजिए। प्रत्येक प्रश्न का उत्तर 300 शब्दों से अधिक न हो।

सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

PART – A / ਖਣਡ – ਅ

Q.1 Answer the Following questions -

ਨਿੱਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਕੇ ਉਤਾਰ ਦੀਜਿਏ –

(i) Define Urban Community.

ਨਗਰੀਯ ਸਮੁਦਾਯ ਕੋ ਪਰਿਆਖਿਤ ਕੀਜਿਏ।

(ii) Define Urban Area.

ਸ਼ਹਰੀ ਕ्षੇਤ੍ਰ ਕੋ ਪਰਿਆਖਿਤ ਕੀਜਿਏ।

(iii) What is Metropolis?

ਮੇਟ੍ਰੋਪੋਲਿਸ ਕਿਥਾ ਹੈ?

(iv) What is Urbanism?

ਨਗਰਵਾਦ ਕਿਥਾ ਹੈ?

(v) Define Urbanisation.

ਨਗਰੀਕਰਣ ਕੋ ਪਰਿਆਖਿਤ ਕੀਜਿਏ।

(vi) Write two social consequences of Urbanisation.

ਨਗਰੀਕਰਣ ਕੇ ਦੋ ਸਾਮਾਜਿਕ ਪਰਿਣਾਮ ਬਤਾਇਏ।

(vii) Define Social Stratification.

ਸਾਮਾਜਿਕ ਸਤਰੀਕਰਣ ਕੋ ਪਰਿਆਖਿਤ ਕੀਜਿਏ।

(viii) Define Social Class.

ਸਾਮਾਜਿਕ ਵਰਗ ਕੋ ਪਰਿਆਖਿਤ ਕੀਜਿਏ।

(ix) Write any two causes of Slum Development.

ਗੰਦੀ ਬਸ਼ਿਤਾਂ ਕੇ ਵਿਕਾਸ ਕੇ ਦੋ ਕਾਰਣ ਲਿਖਿਏ।

(x) What is Pollution?

ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਿਥਾ ਹੈ?

PART – B / ਖਣਡ – ਬ

UNIT –I/ ਇਕਾਈ – I

Q.2 Explain the concept of Urban and City dimensions.

ਨਗਰੀਯ ਏਵਾਂ ਸ਼ਹਰੀ ਆਯਾਸ ਕੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਕੀ ਵਾਖਿਆ ਕੀਜਿਏ।

Q.3 Write major characteristics of Urban Community.

ਨਗਰੀਯ ਸਮੁਦਾਯ ਕੀ ਪ੍ਰਸੁਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਏਂ ਲਿਖਿਏ।

UNIT –II/ ਇਕਾਈ – II

Q.4 Explain the concept of Urbanism.

ਨਗਰਵਾਦ (ਨਗਰੀਯਤਾ) ਕੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਕੀ ਵਿਵੇਚਨਾ ਕੀਜਿਏ।

Q.5 Write a short essay on Metropolis.

ਰਾਜਧਾਨੀ ਪਰ ਲਘੂ ਲੇਖ ਲਿਖਿਏ।

UNIT –III/ ਇਕਾਈ – III

Q.6 Discuss emerging trends of Urbanization in India.

ਭਾਰਤ ਮੈਂ ਨਗਰੀਕਰਣ ਕੇ ਤੱਤਾਤੇ ਪ੍ਰਤਿਮਾਨਾਂ ਕੀ ਵਾਖਿਆ ਕੀਜਿਏ।

Q.7 Explain the concept of cities and town.

ਸ਼ਹਰ ਔਰਕ ਕਸਬਾ ਕੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਕੀ ਵਾਖਿਆ ਕੀਜਿਏ।

UNIT –IV/ ਇਕਾਈ – IV

Q.8 Discuss about industry centered development.

ਉਘੋਗ ਕੇਨਿੰਡਿਤ ਵਿਕਾਸ ਕੀ ਵਿਵੇਚਨਾ ਕੀਜਿਏ।

Q.9 Write a short essay on Industrial City.

ਔਦ੍ਯੋਗਿਕ ਸ਼ਹਰ ਪਰ ਏਕ ਸਂਕਿਤ ਲੇਖ ਲਿਖਿਏ।

UNIT –V/ ਇਕਾਈ – V

Q.10 Explain the concept of Migration.

ਪ੍ਰਵਾਸ ਕੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਕੀ ਵਾਖਿਆ ਕੀਜਿਏ।

Q.11 Explain the concept of Slum Development.

ਗੰਦੀ ਬਸ਼ਿਤਿਆਂ ਕੇ ਵਿਕਾਸ ਕੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਕੀ ਵਾਖਿਆ ਕੀਜਿਏ।

PART – C / खण्ड – स

Q.12 Discuss Emile Durkheim's views on Urban and City dimensions.

नगरीय एवं शहरी आयाम पर इमाइल दुर्क्हेम के विचारों की विवेचना कीजिये।

Q.13 Write an essay on Rural – Urban Continuum.

ग्रामीण – नगरीय निरन्तरता पर निबन्ध लिखिये।

Q.14 Explain the social consequences of Urbanisation.

नगरीकरण के सामाजिक परिणामों की व्याख्या कीजिये।

Q.15 Write an essay on environmental problems in India.

भारत में पर्यावरण समस्या पर निबन्ध लिखिये।
